

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานและเก็บรวบรวมข้อมูล

ลำดับขั้นตอนในการดำเนินงาน แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การเตรียมเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดลอง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดลอง

1. การเตรียมเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดลอง

1.1 กำหนดปัญหา ความมุ่งหมาย สมมุติฐาน ขอบเขต และนิยามของคำที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย รวมทั้งการศึกษาชั้นมูลฐานของเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ตลอดจนประโยชน์ ซึ่งคาดว่าจะได้รับจากการทำวิจัย

1.2 การคัดเลือกตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการทำการวิจัย เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 (รวมบ่าย) ชั้นปีที่ 4 (รวมเช้า) ปีการศึกษา 2516 จำนวน 40 คน ของแผนกเทคนิคอุตสาหกรรม คณะวิชาการช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ ซึ่งกำลังศึกษาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สอน ผู้วิจัยได้แบ่งตัวอย่างประชากรดังกล่าวออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยจัดนักศึกษทั้ง 2 กลุ่ม มีความสามารถและมีทักษะในค่านวิชาช่าง มีความรู้พื้นฐานในการทำหุ่นจำลองปูนปลาสเตอร์ โดยเฉลี่ยเท่ากัน โดยใช้แบบสอบถามพื้นความรู้การทำหุ่นจำลองปูนปลาสเตอร์

จากนั้นคัดเลือกนักศึกษาที่ไม่เคยทำหุ่นจำลองปูนปลาสเตอร์โดยวิธีหมุน แต่ละชั้นจำนวน 40 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

และนำคะแนนวิชาช่างไม้และวิชาช่างโลหะของตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่ม มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยหาคะแนนเฉลี่ย ของตัวอย่างประชากรทั้งสอง

กลุ่ม แล้วทดสอบความมีนัยสำคัญของผลต่างของมัธยัมเลขคณิต¹ ที่ระดับ 0.05

1.3 การเตรียมเครื่องมือในการทดลอง

1.3.1 ศึกษาคุณสมบัติ, ชนิด, และวิธีการใช้เครื่องสอน (Teaching Machine) เพื่อนำใช้ประกอบในการทำการวิจัย เครื่องสอนนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้าและประดิษฐ์ขึ้น ในวิชา Individual Study ลักษณะ คุณสมบัติและวิธีการใช้จะได้อธิบายไว้ในภาคผนวก

1.3.2 สร้างโปรแกรมบทเรียน วิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เรื่องการทำหม้อพลาสติกเตอร์ โดยวิธีหมุน คำเนินตามวิธีการสร้างโปรแกรมบทเรียน ที่ผู้วิจัยศึกษาคนคว้า ดังได้รายงานไว้ในบทที่ 2. และได้ทำการทดลองทดสอบตามลำดับขั้นคือ

ขั้นที่ 1 การทดสอบแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One-to-One testing)

ขั้นที่ 2 การทดสอบเป็นกลุ่มเล็ก (Small group testing)

ขั้นที่ 3 การทดสอบภาคสนาม (Field testing)

โดยทำการทดสอบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 (รอบขยาย) ชั้นปีที่ 4 (รอบเช้า) แผนกเทคนิคอุตสาหกรรม คณะวิชาการช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ จำนวนทั้งหมด 46 คน ในการทดลอง 3 ครั้ง ซึ่งนักศึกษาจำนวนนี้ไม่ใช่ตัวอย่างประชากรจริง

1.3.3 นำโปรแกรมบทเรียนที่ทดสอบแล้ว มาเป็นข้อมูลในการถ่ายทำภาพยนตร์แบบลูป 8 ม.ม. ประกอบเสียงจากเทปบันทึกเสียง ซึ่งทำหน้าที่เป็นเฟรมยีนของโปรแกรมบทเรียนแบบสาขา และถ่ายทำฟิล์มสตรีปชนิด Single

---

¹ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2513) หน้า 87 - 90.

Frame Filmstrips ซึ่งทำหน้าที่เป็นเฟรมสาขา ของโปรแกรมบทเรียนแบบสาขา

1.3.4 นำฟิล์มภาพยนตร์แบบลู่ 8 ม.ม. ประกอบเสียงจากเทปบันทึกเสียง ฉายทดลองกับนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (รอบบาย) และชั้นปีที่ 4 (รอบเช้า) จำนวน 90 คน ของแผนกเทคนิคอุตสาหกรรม คณะวิชาการช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างประชากรจริง เพื่อทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของภาพยนตร์

1.3.5 นำเครื่องสอนด้วยโปรแกรมฟิล์มลู่ 8 ม.ม. ฟิล์มสตริป ประกอบเสียงจากเทปบันทึกเสียง ทดลองกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 (รอบบาย) และชั้นปีที่ 4 (รอบเช้า) จำนวน 10 คน แผนกเทคนิคอุตสาหกรรม คณะวิชาการช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างประชากรจริง เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องสอน

1.3.6 ศึกษาวิธีการสอนด้วยวิธีการสาธิต (Demonstration) ดังได้รายงานไว้ในบทที่ 2 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ในการสอนด้วยวิธีการสาธิต ลักษณะ และคุณสมบัติ ของวัสดุอุปกรณ์ได้รายงานไว้ในภาคผนวก

1.3.7 นำเนื้อหาทั้งหมดมาทำบันทึกการสอน

1.3.8 สร้างแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบจากเทคนิคการวัดผล² และสร้างข้อทดสอบแบบปรนัย ชนิดเติมคำในช่องว่าง โดยให้คะแนนในแต่ละช่องว่าง ของละ 1 คะแนน คำตอบที่ถูกต้องได้คะแนน 1 คะแนน คำตอบผิดหรือเว้นไม่ตอบได้ 0 คะแนน และข้อทดสอบแบบอัตนัย (Essay Type) ให้นักศึกษา แสดงความสามารถในการแสดงออก

---

²ชวาล แพร่สกุล, เทคนิคการวัดผล (พระนคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2509) หน้า 286 - 303.

1.3.9 นำแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ ทดสอบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 (รวมบาย) ชั้นปีที่ 4 (รวมเข้า) จำนวน 82 คน ของแผนกเทคนิคอุตสาหกรรม คณะวิชาการช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ ที่ได้ศึกษาวิธีการทำหุ่นจำลอง ปูนปลาสเตอร์ โดยวิธีหุ้ม จากภาพยนตร์แบบลูป 8 ม.ม. ประกอบเสียงจากเทป บันทึกเสียง แล้วนำข้อสอบที่นักเรียนสอบแล้ว มาวิเคราะห์หาอำนาจจำแนก (Validity Index) และดัชนีความยากง่าย (Difficulty Index) ของข้อสอบ ว่ามีอำนาจจำแนกมากน้อยเพียงไร และแต่ละข้อมีความยากง่ายเพียงใด โดยใช้ จำนวนร้อยละ 27 ของจำนวนนักศึกษาที่เข้าสอบทั้งหมด เป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (การวิเคราะห์ข้อสอบแต่ละข้ออยู่ในภาคผนวก) ผู้วิจัยได้นำข้อสอบที่ได้ทดลองมา ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

1.3.10 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับการเรียน ด้วยโปรแกรมฟิล์มลูป เพื่อสำรวจทัศนคติของตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลอง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดลอง

2.1 ทดลองสอน และทดสอบตัวอย่างประชากร

กลุ่มควบคุมทำการสอนโดยการสาธิต ผู้วิจัยเป็นผู้ทำการสอนเอง มีลำดับขั้นดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยทำการสอนโดยวิธีการสาธิต โดยใช้เวลาในการสอน ประมาณ $1\frac{1}{2}$ ช.ม.

ขั้นที่ 2 ให้ตัวอย่างประชากรตอบแบบทดสอบ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ในเรื่องที่ทำการสอน โดยใช้เวลาประมาณ 1 ช.ม.

ขั้นที่ 3 ให้ปฏิบัติเป็นรายบุคคล ผู้วิจัยสังเกตการปฏิบัติใช้เวลาในการปฏิบัติ ประมาณ 2 วัน

กลุ่มทดลองทำการสอน โดยใช้สอนด้วยโปรแกรมฟิล์มลู่ ไข่ประกอบกับเครื่องสอนที่สร้าง โดยให้ตัวอย่างประชากรศึกษาเป็นรายบุคคลด้วยตนเอง มีลำดับชั้นในการทดลองดังนี้

ขั้นที่ 1 ให้ตัวอย่างประชากร เรียนเป็นรายบุคคลด้วยโปรแกรมฟิล์มลู่

ขั้นที่ 2 ให้ตัวอย่างประชากรตอบแบบทดสอบ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ จากการศึกษาด้วยตนเอง โดยใช้เวลาประมาณ 1 ชม.

ขั้นที่ 3 ให้ปฏิบัติเป็นรายบุคคล ผู้วิจัยสังเกตการปฏิบัติใช้เวลาปฏิบัติประมาณ 2 วัน

ขั้นที่ 4 ให้ตัวอย่างประชากรตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการเรียนด้วยโปรแกรมฟิล์มลู่ ใช้เวลาประมาณ 15 นาที.

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 จากแบบทดสอบ

2.2.2 จากผลการปฏิบัติ

2.2.3 จากการสังเกต

จากนั้นทำข้อมูลทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อสอบก่อนนำมาทดสอบจริง

- 1.1 นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน ตอบถูกให้ 1 คะแนน
ตอบผิดหรือเว้นไม่ตอบให้ 0 คะแนน
- 1.2 นำคะแนนจากการทดสอบมาวิเคราะห์ เพื่อพิจารณาความ
ยากง่าย และอำนาจจำแนกโดยใช้การวิเคราะห์วิธีสั้นของ
Henry E. Garret.

2. หาสัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อถือได้ ของแบบทดสอบ
(Reliability Co - efficient)

นำคะแนนจากการทดสอบ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรุ่มงาคาความ
เชื่อถือได้ ของแบบทดสอบแต่ละชุด โดยใช้สูตรของคูเคอร์ ริชาร์ดสัน 21⁴ (Kudre
Richardson 21) โดยมีสูตรในทางคำนวณดังนี้

$$r_{KR_{21}} = 1 - \frac{M(K-M)}{KS^2}$$

$$r_{KR_{21}} = \text{สัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อถือได้}$$

$$K = \text{จำนวนข้อ}$$

$$M = \text{มัชฌิมเลขคณิต}$$

$$S = \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

⁴ Norman E. Gronlund, Constructing Achievement Test (Engle wood

3. การเปรียบเทียบผลการเรียนทั้ง 2 แบบ

นำข้อมูลที่ได้อมาทำการวิเคราะห์ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยทดสอบภาวะแห่งความแปรปรวนของตัวอย่าง และหาค่า t ซึ่งมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$t = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2) - (\mu_1 - \mu_2)}{\sigma(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)}$$

$$\sigma(\bar{X}_1 - \bar{X}_2) = \sqrt{\frac{\sum X_1^2 + \sum X_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \times \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2}\right)}$$

ทดสอบความมีนัยสำคัญของผลต่างระหว่างคะแนนของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม ที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พระนคร
ไทยวัฒนาพานิช, 2513), หน้า 87 - 90.